

IZDAJA ZA GORIŠKO IN BENEČIJO

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠI OZEMLJE

Leto VIII. - Stev. 53 (2049)

Postna plačana v gotovini

TRST, sobota 1. marca 1952

Cena 20 lir

Prispevajte za prizadeto prebivalstvo v Beneški Sloveniji in na Tolminskem.

ODGOVOR MARŠALA TITA NA DE GASPERIJEVO IZJAVO O JUGOSLOVANSKEM PREDLOGU V LIZBONI

Vprašanje STO ne more biti rešeno z mešetarjenjem zlasti ne na škodo interesov slovenskega prebivalstva

Mislim, da je odvec poudarjati, da tristranska izjava ni nikaka podlaga za rešitev tržaškega vprašanja...

Intervju maršala Tita za ameriški tisk in televizijo

Main body of the article containing the interview with Marshal Tito regarding the Trieste issue and international relations.

Izboljšal se je položaj na Idrsko - Cerkljanskem in Baškem

Na cesti Sv. Lucija-Idrija bo promet v kratkem vzpostavljen. Nevarnost plazov je skoraj prenehala...

(Od našega dopisnika) Sneg na Idrsko-Cerkljanskem in Baškem se je glasil že za dve tretjini v obeh dolinah...

PO PADCU FAUROVE VLADE je Auriool pooblastil Reynauda

Pri glasovanju o povišanju davkov je vlada doživela poraz, čeprav so jo socialisti podprli - V Londonu se sprašujejo, ali ne bo francoska kriza negativno vplivala na evropske obrambne načrte...

PARIZ, 29. — Nasprotno vsem pričakovanjem je Faurejeva vlada, potem ko je dobila večino pri glasovanju v parlamentu...

Venezelos v Rimu

RIM, 29. — Danes popoldne je prišel v Rim grški zunanji minister Sofokles Venizelos...

Kam je izginilo milijonstvo iz prevoznice CIP?

RIM, 29. — Čeprav ohranjeni zavezi ne obsegajo na veliki zvon, vzbujajo v Rimu precejšnje zanimanje...

GUATEMALA, 29. — Vlada je zavrnila britanski protest proti guatemalskim ozemskim zahtevam v britanskem Hondurasu.

TOULOUSE, 29. — Brzi vlak Marseille - Bordeaux se je danes na nekem križišču trčil s tovornim avtomobilom...

Achesonov radijski govor o londonskih in lizbonskih rezultatih

Ameriški zunanji minister prikazuje prebivalstvu ZDA potrebo gospodarske pomoči Evropi - Kdo bo glavni tajnik NATO? - Tiskovna konferenca admiral Mac Cormicka

WASHINGTON, 29. — Ameriški zunanji minister Dean Acheson, ki je predpoldne poročal na ameriške radijske postaje...

Vljudno vprašanje

Irredentisti pri »Giornale di Trieste« očito niso mogli najti novega količina črnih prebrze za protijugoslovanski napad...

Skozi sito in rešeto

slučajo na vse pretege rehabilitirati, čeprav se dobro ve, da se je general Gambarra v svojem poročilu iz Slovenije za dobo od 15. do 30. junija 1943 v nemernem cinizmu hvalil, da je dal postrežiti 562 upornikov in piših 14 dne.

Vrste tržišnih časopisnih prodajalnic lahko kupite za 100 lir fastidno brskov velikega formata z nastovom SIERE PERDUTE in z zastavami Trsta, Dalmacije, Zadra, Istre, Reke ter ogromno sliko rajnega Ducaja v rudarski obleki ob priliki obiska istrskega rudnika v Raš. Brošura nam jasno pove, na kaj misli De Gasperi, ko zahteva priključitev vsega STO k Italiji.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, sobota 1. marca
1960. leto, letnik 52, št. 340.
17.51. Dolžina dneva 11.06. Luna vzhaja ob 8.33, zatonja ob 24.00.
Jutri, nedelja 2. marca
Simplici, Belin

SEJA OBČINSKEGA UPRAVNEGA ODBORA

Tlakovanje mestnih ulic

Odoben je kredit 400.000 lir Pokrajinski turistični ustanovi

GORICA, 29. — Pod predsedstvom župana je občinski upravni odbor na svoji redni sejni seji, ki je bila v četrtek zvečer, najprej proučil številna vprašanja navadnega upravnega značaja. Odobrili je letni prihodek 400 tisoč lir Pokrajinski turistični ustanovi in nakup gruča za posipanje Ul. Ristori.

Drugi del seje so obravnali posvili proučevanje stanja mestnih cest. Razpravljali so o potrebi tlakovanja Ul. N. Saurro, Ul. Barzellini, Rabatte in Kapucinski ulice ter sklenili, da bodo poverili Tehničnemu uradu izdelavo načrtov in poročila.

Nato je odbornik dr. Levi poročal o stanju glavnega pokopališča v zvezi s prošnjo ul., ki so jih vročili nekateri mesečani za namen grobov za dobo dvajset let. Dr. Levi je predlagal, naj občina spremeni sedanja dva oddelka z navadnimi grobovi, z grobovi za oddajo v njem za dvajset let.

Drugi del seje so obravnali posvili proučevanje stanja mestnih cest. Razpravljali so o potrebi tlakovanja Ul. N. Saurro, Ul. Barzellini, Rabatte in Kapucinski ulice ter sklenili, da bodo poverili Tehničnemu uradu izdelavo načrtov in poročila.

18. uri v prostorih osnovne šole, bodo občinski možje najprej prebrali zapisnike o sklepil, ki so jih sprejeli na zadnji seji. Pri drugi točki sporeda bodo nad mesili pokolnega svetovalca Ambroža Feliciana in novim svetovalcem na listi SDZ, ki je imel največje število glasov. Odobrili bodo tudi računsko poročanje za leto 1959. Nadalje bodo govorili o prispevku občinskega zdravniku in o namenski pogodbi za orožniške lokale. Spremenili bodo občinski pravilnik o grobarju in pazniku.

Personalni svareh bodo priznali štiri in dva bridelna škoka pri osnovnih plačah nekaterih uslužbencev. Posredna točka sporeda bo razprava o neupravičenem uživanju občinskih parcel v Gabrijah ter razprava o nekaterih občinskih sklepih. Ob zaključku bodo razpravljali o morebitnih inženirskih delih za krovit občine. Seja bo zavrnjena in se je lahko občani udeležili.

Urnik za potujoče trgovine

GORICA, 28. — Gorški pretek je spoznanje s trgovin. Gozdnarstvo obravnava, o potrobnosti kateza bodo razpravljali na prihodnji seji.

Proces proti parizanom?

GORICA, 29. — Danes pooblaščen je sodišče proučilo obdobje prot. 30-letni Sirk Danic iz Dolencjev, sedaj biva v Jugoslaviji, 26-letni Simončič Ivan iz Dolencjev, ki sedaj biva v Gorici v Ul. V. Veneto 3, 22-letni Simončič prof. Vali Ivan iz Dolencjev, ki biva na Opatičah ter 23-letni Terežič Blaž prof. Trošt, ki je sedaj v Jugoslaviji.

Proces proti parizanom?

GORICA, 29. — Danes pooblaščen je sodišče proučilo obdobje prot. 30-letni Sirk Danic iz Dolencjev, sedaj biva v Jugoslaviji, 26-letni Simončič Ivan iz Dolencjev, ki sedaj biva v Gorici v Ul. V. Veneto 3, 22-letni Simončič prof. Vali Ivan iz Dolencjev, ki biva na Opatičah ter 23-letni Terežič Blaž prof. Trošt, ki je sedaj v Jugoslaviji.

V sredo seja sovodenjskega občinskega sveta

Na dnevnem redu važna vprašanja občinskega sveta.

Akcija za pomoč žrtvam plazov na Tolminskem

Zaradi velike elementarne nesreče, ki je hudo prizadela prebivalstvo na Tolminskem, je bil sklenjen da bodo na sedežu Zveze prosvetnih društev...

18. marca zadnji rok za plačilo neposrednih davkov

GORICA, 28. — Zadržna davkarja v Gorici sporoča, da je rok za plačilo prvega obroka davkov, pristojnih in prispevkov podaljšanih do 18. marca 1959. Podaljšanje roka velja za vso gorško pokrajino.

Nad 2 milijona nezakonjskih otrok v Italiji brez vsake pravne zaščite

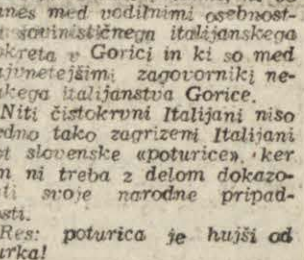
Tu pa tam so se pojavili načrti za rešitev tega vprašanja, vendar se vladni ljudje doslej niso zanimali in se najbrž tudi ne bodo, dokler bo v Italiji vladala vatikanska oligarhija.

Izplačilo oljnatih semen

GORICA, 29. — Pokrajinski inšpektorat za poljedelstvo sporoča vsem zainteresiranim kmetovalcem da je Kmečki konzorij prišel z izplačevanjem oljnatih semen. Ki so jih prostovalno oddali lanskega leta. Za seme kolezarje bodo kmetovalci prejeli 13.500 lir za sto ali za 28 kg olja, za solnčeno seme pa 9000 lir za sto ali pa 19 kg olja. Oddano vprašanje bo izplačevali 1.900 za sto z 78 prostcentni teže.

Krminska tolpa pred sodiščem

MLADOLETNI TATIČI SO PETKART VLOMILI V DELAVSKO ZADRUGO IN UKRADILI 78.000 LIR. - 2 obsojena, trije zaradi mladoletnosti pomiloščeni

Pevski most čez Sočo.

GORICA, 29. — Na kazenskem sodišču so danes ves dopoldne obravnavali samo en primer. Na zadnji klopi je sedelo pet mladoletnikov, šestemu je sodišče pod predsvetstvom dr. Suicha sodilo v odsotnosti.

Otožbenici so spadalji vsi ki znan krminski tatinstvo ki je večkrat vlomila v tamkajšnji Delavsko zadrugo in v njej ukradla nekaj stvari. Pred sodiščem odločno trdijo, da ni imel nikdar opravka z ostalimi otroci, in da so ga iz obdolžili sodejavnosti pri vdoru samo zaradi strahovanja otročinov.

Govorili so, da so vsi razen Pellegrina priznali svojo krivdino. Pellegrini je pri vseh zasliševanjih in tudi danes pred sodiščem odločno trdijo, da ni imel nikdar opravka z ostalimi otroci, in da so ga iz obdolžili sodejavnosti pri vdoru samo zaradi strahovanja otročinov.

ni obtožbo ponavljanja manjših tatvin v obtožbo ene same večje tatvine ter naj upošteva mladoletnost obtožencev in vse okoliščine, ki so jim v prid.

Strednje je pristalo na zahtevi obrambe in za Percona, Kocijančiča, Pecarja in Jelina družilo obtožbe za vsako posebej obtoženo v eno samo in obsodilo Percona Bruna na 1 leto, 6 mesecev in 20 dni zapora ter plačilo 11.666 lir globe; Scodo Ivana, ker je bil že kaznovan na 4 mesece zapora in plačilo 3000 lir globe. Pellegrini je oprostil zaradi pomankanja dokazov. Kocijančič, Pecarja in Jelina zaradi mladoletnosti.

Kratke vesti iz beneških vasi

Zamir
Kernaj so se prebivalci naše vasi, polozajski zaradi škode, ki so jo utrpeli pri zadnjih snežnih zametih in plazovih, že se je polovila druga nadloga, ki za skrblja kmetovalce. Za nekaj dni je namreč teža, ko se je pričela vrtati, v kurne in kurne, ki jih je podaljšala že vrsto kosov in peščin. Prateklo nato je vrtalo v vrtu in kurnih družine Cnuil, Preplana, sene kurnaj, da tako glasno kockale, da so prebudile gospodarja, ki je živel zaspodil, pa ni imel časa, da bi jo lahko ustrelil. Škoda, ki jo je utrpel, je kljub temu občutna, kajli H. sica je pred svojim odhodom podaljšal skoraj vse kurne. Če bi bilo, da bi se mladenič, pro bi bilo, da bi se mladenič, iz občine Srednje, ki slve kot dobri lovci, pripravili ter lističi ustrelili ali ujeli.

Kratke vesti iz beneških vasi

Breg
Po holikem času so se odgovorne oblasti vendar zganile ter poskrbele za pomoč prebivalcem naše vasi. Pred dvema dnevnoma je prinesel občinski tajnik dr. Grucoli stvari, ki jih je poslal prefektura. Bil je čas, da se oblahi zganilo, saj je prebivalstvo že poročilo vse zaloge, ki jih imelo doma. Posrebno težak je bil položaj prebivalcev v Pier, kjer ni nobene trgovine in kjer so ljudje v težkem položaju. Seveda je ta pomoč še vse premaloha, če porisilimo, da zavrnetur ne bo odprta za promet cesta, ki vodi do vasi Flopan.

Kratke vesti iz beneških vasi

Sv. Peter v Nadiški dolini
Naša mladina se rada zabava ter je zelo navdušena za vse zinske športe, posebno pa za smučanje. Ker nam snega ne primanjkuje, se je seveda naboli razvilo smučanje. Tako so se predelki nedelje mladinci iz Ažle veselo smučali na bližnjem hribu, ko se je nenadoma spopadli mladeniču Franku Dreščiču, ki si je pri padu iz hriba nekoliko poškodoval, da se ni mogel gibati. Odnosi so ga takoj dcmov, kjer so mu ustili prvo pomoč. Bolneine so pa postajale vedno bolj neznane, tako da so seveda morali še isti dan z avtoricpeljati v najbližjevo zdravnišnico, ki mu je nogo temeljito preobrili.

Kratke vesti iz beneških vasi

Sv. Lenart
V zadnjih dneh je dobil naš šolski patronat nekaj prispevkov, ki mu bodo omogočili, da do svoje delo bolje uvede. Naloga našega patronata je pomagati revnim šolskim otrokom z raznim podporami. Na žalost ima naša občina dosti revnih obtrok, a šolski patronat je malo pomagal. Odnosi so ga takoj dcmov, kjer so mu ustili prvo pomoč. Bolneine so pa postajale vedno bolj neznane, tako da so seveda morali še isti dan z avtoricpeljati v najbližjevo zdravnišnico, ki mu je nogo temeljito preobrili.

Kino

VERDI. 16.30: o'Beis, B. Stankovik.
VITTORIA. 17: Verige preteklosti, J. Mac Donald.
CENTRALE. 17: O'Tomahavski, Y. De Carlo in V. Heflin.
MODERNO. 17: O'okupator, A. Nazzari.

Kino

VERDI. 16.30: o'Beis, B. Stankovik.
VITTORIA. 17: Verige preteklosti, J. Mac Donald.
CENTRALE. 17: O'Tomahavski, Y. De Carlo in V. Heflin.
MODERNO. 17: O'okupator, A. Nazzari.

Kino

VERDI. 16.30: o'Beis, B. Stankovik.
VITTORIA. 17: Verige preteklosti, J. Mac Donald.
CENTRALE. 17: O'Tomahavski, Y. De Carlo in V. Heflin.
MODERNO. 17: O'okupator, A. Nazzari.

OD 45.000 DELAZKOŽNIH LJUDI v Benečiji jih je stalno zaposlenih le 1800

V pogledu zaposlenosti je položaj v Benečiji mnogo slabši kot drugod po Italiji, ker v Benečiji ni lokalnih industrij

OD 45.000 DELAZKOŽNIH LJUDI v Benečiji jih je stalno zaposlenih le 1800

V pogledu zaposlenosti je položaj v Benečiji mnogo slabši kot drugod po Italiji, ker v Benečiji ni lokalnih industrij

OD 45.000 DELAZKOŽNIH LJUDI v Benečiji jih je stalno zaposlenih le 1800

V pogledu zaposlenosti je položaj v Benečiji mnogo slabši kot drugod po Italiji, ker v Benečiji ni lokalnih industrij

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

POLOŽAJ OBČINSKIH TAJNIKOV JE TREBA NUJNO UREDITI...

Ker je plača tajnikov določena v odstotkih glede na število prebivalstva, si vsi občinski tajniki žele boljnih mest, kot pa so v naših majhnih in revnih občinah

Zadnji poskus enotne obrambe ustašev in četnikov v domovini

1. April 1945 leta se je obroč okrog središča Pavelčeve tako zvane »Kobariška« države Hrastove vse bolj ozil. Steher, ki je bil prinašal nove in uspešne poraze, ki jih je jugoslovanska armada prizadela Nemcem in ustašem. Komanda unifikacije, nepravilno zločince države ni bilo več upravljanje, temveč dani in celo ur.

Najprej poplaval v ustašem slovesu, ki je prila 4. aprila zvečer, da se enote XX. in XXVII. divizije jugoslovanske armade likvidirale močne ustaške sile v covodilje Gospič. Po tem obvestilu je skica Pavelč izredno sestank s svojimi najbližji sodelavci. Osvobodilna Gopica je razbilo vse skrivno izdane načrte o umiku vseh ustaških sil v Liko z glavnim sredstvom komunikacij in prebrat, Gospičem.

Naslednji dan je dospela vest o opobiditvi Sarajeva in uničenju IX. ustaške divizije, Na Otok, Brela... Pavelč je obiskal, da se pravična narodnoosvobodilna vojska že zapuče.

Nemodoma se je v tem položaju pojavil zavezanje. Ustaško policijsko ministrstvo je jopilo, da je prišel v Zagreb eden izmed bližnjih sodelavcev Draže Mihajloviča, odv. Braščić, ki zahteva nujno sestanke s Pavelčem.

Priložnost posebnega poslanca Draže Mihajloviča in to v uniformi nemškega oficirja, je nudil možnost novih kombinacij. Draže je bil poleg svoje privržnosti Nemcem, v dobrih in vplivnih odnosih z nekaterimi vplivnimi anglo-ameriškiimi korpi, posebno z vojvodi in obveščevalci. Propad in komični zlom Hitlerjevega rajha je bil že daleč. Na to karti ni bilo več igrati, toda... ki bi uspešno vzpostaviti vsaj kakšno zvezo z angleški ali ameriško komando to upanje. Pavelč je vedel, da se Draže ne nahaja v boljšem položaju od njega. Stičaj je o pomembnem begu Draževih zdelih, etnic, o nemčnem uničenju v vsakodnevnih poročilih svojih četnikov in četniških etnic, ki so v nemški okrogli hiši v Zagreb in bežali v južni Austriji.

Ustaški vojski v Austriji. Draže je obema enaki, a so polovični - navodi Jugoslavije, kakovostna armada - isti. Vsi poglavi za sodelovanje so tu, za sodelovanje, ki nudi upanje na hodočanju.

Pavelč je nervozno pričakoval posebnega Druževca po tem sestanku so obravnavali kakovostne možnosti in obilne možnosti in uestranskega in četniškost v borbi proti južni armadi. Postavili so tudi obravnavali možnosti obrambnih sil, ki so tudi upanje nadaljnjih perspektiv umika in kosnejših bor.

Pavelč je bil že na prvem sestanku razočaran, ker Braščić temveč se je izgovarjal, čes da ni bil Braščić niti vojak in ta vorač ni bil mogoče govoriti. Bilo je jasno, da je Braščić samo obveščevalac - vojak, ki je bil poslan, da bi sprejel teren in vzpostavil privržnost s Pavelčem. Toda opozorilo, da ne bi moglo biti na nekakšne uradne in svedeljanje. Zato je takoj odšel v Zagreb - seveda s dopisnimi etnici - kjer bi se katerih je o vseh vprašanjih, o katerih je - kakor je Pavelč ponudil - odvisna usoda obeh vojsk.

Braščić se je s Pavelčevim sporočilom vrnil k Draži, kopalno je dobil posebno odpuščilo in osebno zahtelo za uspešno opovrnitev poslanstva. Draže je bil tiste dni, zaradi nepričakovanih napadov partijskih etnic, v zelo kritičnem položaju. Teško mu je bilo celotno zavedeti, kje se nahajata, kaj se, da bi jih zbral. Njegova oddaljenost od četniških središč bi imela nujno popolno demoralizacijo. Zave, prv samo za trenutke, oddalji mogel nikoli več zbrati niti ene same čete. Toda Pavelčeva upoštevanja pa je novi opovrnitev, ko bi dalnoročne predlogi so ločli, da polje, ki je odstopnice najbolj predane sodelavce. Za vodjo delegacije, ki imela najvišja pooblastila, je izredil svojega generala Dju-

izrazil svoje zadovoljstvo. To da dalnoročne opovrnitve, ki so se predlogi je Djuke v prejšnji nastop. Ni si upal biš soglasen s predlogi o vprašanju skupne ustaško-četniške akcije o eventualnem umiku iz dežele. Djuke je poznal Draževe načrte: da bi Draže z izbrano skupino ostal skrivaj v deželi, ostane njegove vojske pa bi prešel v Italijo in Austrijo. Djuke je tudi vedel, da bo on osebno vodil del te vojske proti zapadu in se v mislih tu ni bal za svojo usodo, ko se bo srečal z Angličji in Američani, zaradi vseh zločinov, ki jih je imel na vesti, posebno pa zaradi sodelovanja s Hitlerjem. In glej, zdaj mu se Pavelč predlaga, da ga seve-

ntualno pelje s seboj. Kdo bo bil za dalnoročne opovrnitve, tako Djuke kot Draže in vse četniške zločine, a kaj se le one nepopisno grozne, ki jih je počel Pavelč? Djuke je v sebi preklel Dražo, ki ga je potislil v tak položaj, ker mu je, na osnovi zadnjih vesti s fronte kot izkušenemu vojaku bilo popolnoma jasno, da bodo vsi načrti o vojaškem sodelovanju, o nekakšnih ofenzivah propadli, da bo čez nekaj dni videti neumno to sanjarjenje zločincev. Taktiziral je, da bi zase osebno pridobil na čast in po možnosti prevratil odgovornost na tisto najnovejšo ustaško-četniško senotno sodelovanje na nekoga drugega.

(Nadaljevanje sledi)

(»TRIDESET DANA«, BEOGRAD)

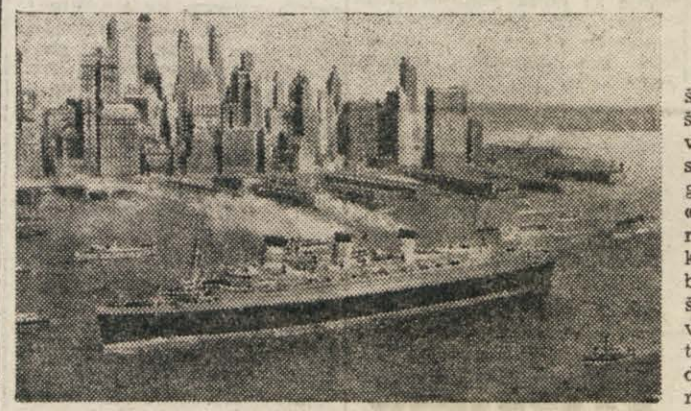
Djuke je odobril vse Pavelčeve predloge, toda zaprosil je, da jih osebno odnese na odobritev Draže Mihajloviču. Pavelč je besnel, toda drugača izhoda ni bilo, pristal je, ponatjal pa še vedno staro prošnjo, da pride Draža osebno v Zagreb.

Djuke je odgovoril, da bi se čez nekoliko dni vrnil v Zagreb, toda v popolnoma drugem položaju. 5. maja je škofski mesto, toda v skupini četniških beguncer, ki so se z ustaši bili za prostore v zadnjih vozilih, s katerimi bi se mogli bežati pred nezadržanim prodromom jugoslovanske armade.

(Nadaljevanje sledi)

(»TRIDESET DANA«, BEOGRAD)

NEW YORK vrhunec civilizacije današnje tehnične dobe in ogledalo njenih slabosti, pogrtek in še mnogih nerešenih vprašanj

Konec polotoka Manhattan z nebotičniki.

Dvigalo je usoden izum v razvoju New Yorka. Danes jih imajo tam na deset tisoč in promet v navpični smeri je gotovo važnejši od onega v vodoravni. Vseh postavljeno tehniko res marsikateri stvar na glavo. Ko je leta 1945, prišlo do stavke nameštencev na dvigalih, je bil New York skoro paraliziran. Sedemnajst in pol milijona ljudi se vsoti dnevno po New Yorku z dvigali, ki skupno naredijo pot 120.000 milj ali z drugimi besedami milijoni poti do lune. Dvigalo je v New Yorku prav tako najnovi kot taksi ali podzemna železnica. Del je dnevnega prometa in nujna potreba tega tako hitelega mesta. Na avtomobila, ki nudi upanje na hodočanju.

Ena izmed zanimivostij New Yorka je tudi njegova podzemna železnica. Tam najdete tudi majhne delikatesne prodajalne, kramarje, cvetličarne in številne reklame. S to podzemsko železnico se vsak dan prevozi tri do štiri milijone ljudi. Posobno jutraj, ko gredo z vseh strani ljudje na delo, toda vendar se mnogi drže sveta, ki ga vidiš na vseh zidovih: »Življenje je kratko, toda se vedno ostaja dovolj časa za dostojnost. V tem takoj natrpanem vlakcu redko našteja na nepazljivost. Edino kar opazite je, da nekdo vstane in odstopi svoj prostor starejšemu ali ženski. V podzemsko železnico pa je prodrla posebna vrsta enakopravnosti. Pod težo velemednega življenja menijo mladi, da imajo pravico do sedenja, medtem ko stari stoji, ker so njihove noge prav tako utrujene od dela in dolge hoje.

Znano je, da ima New York milijone avtomobilov, tovornih avtov in t-kisijev kričebe barve. Toľko jih je, da niti najbolj praktično urejeni prometni signali ne morejo preprečiti starihovite gneče in avtomobilskih nesreč. V jutranjih in popoldanskih urah naglice, ko ljudje prihajajo in odhajajo z dela, stoji nepregledne vrste avtomobilov nepremično ali drse po asfaltu s polževim korakom. V teh urah je mesto otrplo. Peš prideš prej kot v

avtom, pa čeprav ga vozi najprejnejši vozovč.

Razumljivo je, da so mestu, kot je New York, potrebne vsake delikatesne količine hrane. Zato ponosi, medtem ko največji del prebivalstva spi, prihajajo v New York celi reke velikih kamionov z vseh strani newyorške okoline, največ pa iz sosednje države New Jersey in dovažajo hrano. Statistika pravi, da porabi New York letno skoro milijardo kg mesa, četrt milijardo kg rib in skoro dve sto milijonov ducaov jaja. Mesčani popijejo dnevno okrog pet milijonov litrov mleka. Piva in ostalih alkoholnih in brezalkoholnih pijavc popijejo toľko, da bi bile potrebne številke z mnogimi ničla-

Polotok Manhattan, najstarejši del New Yorka.

mi, da bi lahko to izrazili. V 12.000 newyorških restavracij pride letno okrog 350.000.000 ljudi.

Ko potujete po veliki deželi, srečate na svoji poti ljudi različnih, raznih in značajev. Opazili boste vendarle pri vseh neke skupne črte. Takša skupna poteza, ki jo boste povsod opazili, tudi v najmanjšem mestu, je ponos in bahavost prebivalstva, čes da se je prav tu v njihovem mestu dogodilo nekaj izredno važnega, da bi v njihovem mestu nekaj najboljših, mesto ima okrog 1.000 parkov, a v stanovanjska je napeljavno okrog 3.000.000 telefonov in prav toľko radijskih aparatov.

Peta avenija je najvažnejša žila New Yorka. Ob njej so najdražja stanovanja in najbolj luksuzni lokali. Tudi druge newyorške četiri ne zaostajajo mnogo po svojem bogastvu. Toda poleg vsega tega razkošja pa ima New York tudi ulico, ki jo imenujemo ulico izgubljenih duš.

Lansko poletje smo šli z nekaterimi ameriškiimi prijatelji v doljne meste. Večer je bil. Prodajalci časopisov so kričali, da je največja stavba na svetu prodana za 50.000.000 dolarjev. Vozili smo se s stano nadzemsko železnico po tretji aveniji, ki kljub temu, da zahtevajo njeno preureditev, še vedno stoji, tako kot je stala pred leti; verjetno kot znak upornosti in finančne moči družbe, čije lasi je. Železnica peje med hišami, katerih zunanje lice dokazuje, da žive v njih reveži. Med zidovi so napete vrvi in na njih se susdižemsko železnico, gledate na levo in desno skozi odprta okna hiš in kot na odru lahko spremljate notranje življenje v njih. Od tle se peljete dalje v Kitajsko četrt v Ulico Boveri. Tu je edno življenje na danu Manhattanu. Tu žive ljudje, ki niso deložni delitve ameriškega bogastva.

Na drugi strani ulice se blešče izlože prodajalne diamantov, ki jih je tu na stotine, na drugi strani ulice pa kraljuje alkohol. Tu žive ljudje, ki so izgubili svoje mesto in družbi, ki so se predali pijaci, ki se ne brigajo več za to, kaj se okrog njih dogaja, ne vedo, kakšno politiko vodijo ZDA in kakšno nezavisne vlade. Lastnina navadnih prebivalcev te ulice je majhna zavoj, ki mu služi za vjezavnik, ko leže na ulični beton pred vrata kake stavbe ali gostilne. V tej ulici barantajo tudi za zadnje stare hlače ali raztrgane čevlje, da bi dobili vsaj nekoliko centov za kozareček žganja. Posamezne dobrodelne, cerkvene ali socialne organizacije odpirajo tem ljudem svoje domove, toda Ulica Boveri se naprej obetaja in kot da se stalno polni iz nekaj novih neusahljivih virov. To je ulica »izgubljenih duš« prijatelji tistih, ki nimajo prijatelja. Povprečen newyorški meščan čsto zaide v to ulico zaradi njene posebnosti.

Od tle smo šli dalje proti sosednji četiri, kjer je newyorška univerza, na kateri študira 60.000 ameriških študentov in kjer žive umetniki, kar oddahnili smo se. Tu smo videli resne mlade ljudi, kako razpravljajo o svojih problemih. V majhni italijanski gostilni, podobni pariškim kavarnam, v katerih se zbirajo umetniki, razstavljajo slikarji svoja dela. Cutili, da žive v tej sredini ljudje z voljo do življenja.

Dvigala, podzemna železnica in reke avtomobilov - "Največje majhno mesto na svetu", - Ulica "izgubljenih duš", - Kakor diha New York, tako diha Amerika

V njem so na dnevnem redu zločini in uboji, spekulacije velikega obsega in senzacionalni dokazi o korumpiranosti oblasti in podkupovanju uradnikov, o bajnih vsoth, ki jih dobe pri igranju in na črno-borznji prodaji opija.

Toda to je samo ena stran New Yorka. Vzporedno s tem živi New York, ki se bori proti vsemu zlu. Živi mesto muzejev, Metropolitani opere in bogatih razstav največjih umetnikov sveta. Tu so številna gledališka koncertna dvorana lahko poslušate velike filharmonične koncerte, katere dirigirajo mojstri kot Toscanini, Bruno Walter in drugi. New York je založniško središče te dežele, njen kulturni in trgovski center. Kakor diha New York, tako diha tudi Amerika.

V mešanici raznih ras, kultur in navad, pod vplivom najrazličnejših strani sveta živi New York, mesto - velikan, nekada pol dvomov in depresije, nekada pol vere in bodočnosti in v nadaljnjih napredke.

Raznoolikost je izvor njegove življensksosti, uniformiranost in standardnost osnova njegove materialne moči in bogastva. Sinteza je Amerike, ne moremo si je predstavljati brez New Yorka. New York je vrhunec razkošja in civilizacije, današnje tehnične dobe. Istočasno pa je tudi ogledalo njenih slabosti, pogrtek in še mnogih nerešenih vprašanj.

LJUBO DRNDIČ

Dr. Joža Mahnič

po opravih v Slovenji Gradec. Kljub temu si povsod po vas čutil njegovo navzočnost: ker je bilo prejšnji dan pri Sv. Roku prošnje, so bili podobni hišnih duri, znamenja od poteh in grobovi na pokopališču skrbno in okusno okrašeni s cvetjenjem in zelenjem. Ko sva sestopala po strmih poteh in se razgledovala po raztresenih hribovskih kmetijah, ki jih Meško - skoraž osemsetletnik - obiskuje vsakokrat peš, sem razmišljaj in ugibal, ali kraj navdihuje pisatelja s svojo liričnostjo ali pa je morda Meško

ti, ki je odinjal v njem vsepovsod sledove svoje mehke duše. Slovenji Gradec, upravno središče osvojenega dela Koroske, je bil zadnja postojanka na najinem izletu po koroskih gorah in dolinah. V Starem trgu in na gradu, ki sta praznaprav prvotni Slovenji Gradec, so našli ostanke keltske, rimske in pravoslavne naselbine, mesto samo je pa tudi praznapravlo 700-letnico svojega obstoja in spada med najstarejša pri nas. Kljub temu pa v primeri s svojimi sovostniki ne kaže danes prav nič srednjeveškega lica, morda prav zaradi številnih popravil, ki so v preteklosti razsajali nad mestom, pa zaradi izredno ugodne lege na prostorni ravnini, ki bo Slovenjmu Gradcu tudi v bodoče omogočila nemoten razmah in razcvet. Mesto ima vse, kar si more poželeti: lep, sončen glavni trg, železnica z dvema postajama, nižjo gimnazijo, lastno bolnico, celo moderno kopalnice ter vrsto dragocenih zgodovinskih in umetnostnih spomenikov, izmed katerih sva si uteg-

Cesta nad Sočo proti Kobariču globoko pod snegom.

MATER PADLIH BORCEV ZA SVOBODO NE BOMO NIKOLI POZABILI

Dolga borba tukajšnjega prebivalstva proti fašizmu je terjala brez števila žrtve, med temi mnogimi mladih ljudi, ki se niso mogli sprizniti z mlati, da bi morali kot sužnji živeti pod tujim jarmom. Ogromno teh žrtve je padlo prav v narodnoosvobodilni borbi, ko je ranjena fašistična zver morila in pobijala vse, ki so se borili za zmago svobode in pravice. Dosti je bilo zato pri nas mater, ki so v tej neizprojni borbi darovale svoje moze in sinove zato, da bi bila končno dosežena svoboda, da bi bilo doseženo bratstvo med tu živječimi narodi.

Teh mater - mučenic, ki so izgubile svoje najdražje in ki kljub temu vztrajajo še danes v borbi, ki jo vodi demokratično prebivalstvo, naše ljudstvo ni pozabilo. Posebno pa jih niso pozabile tržške demokratične žene, ki so najbolj živo občutile njihovo žalost in ki jim hočejo prav na ta način pokazati svoje spoštovanje in priznanje.

Med te matere spada tudi Antonija Kavčič. Zalostna je njena zgodba, ki kaže, kaj vse je morala pretrpeti in prenesti samo zato, ker so se njeni otroci in mož aktivno udeležili narodnoosvobodilne borbe.

Teško nam je bilo pri sru. Ko smo jo prosili, da nam v kratkih besedah opiše okolščine, v katerih je izgubila svojega moža in dva sinova. Cutili smo, da ji odpiramo zopet rano, ki se nikoli ne bo zacelila. Ze se je hotela izogniti prebolečim spominom, pa se je premislila in delala: »Naše prebivalstvo ne sme pozabiti na vse tiste, ki so darovali svoje življenje za zmago pravice in miru v svetu. Za svoje najdražje ne morem nimesar drugega, kot da ohranim v našem ljudstvu svetel spomin na njihovo žrtvo.«

Njen najstarejši sin Aldo je vstopil kot 20-letni mladenič v partizane že 3. aprila 1943. Bil je smel in neustrašen ter je veroval v zmago demokratičnega prebivalstva proti fašizmu in nacizmu; delal je tudi na načrtu, kako bo po končani vojni: na žalost mu ni bilo dana, da bi konec vojne tudi dočkal. Padel je še isto leto v bojih pri Drežnici, kjer je tudi bil pokopan.

Njegov brat Bruno je bil prav tako neustrašen borec proti fašizmu. Kot mladinec se je pridružil protifašističnemu gibanju v Trstu ter aktivno sodeloval v osvobodilni borbi kot član GAP. Bilo je 31. decembra 1944, ko se je zasledoval od Colotijevih policije, za katere se je z dvema tovarišema na svoji dom, od koder se je nameraval že prihodnji dan umakniti v hribe. Bilo je proti nemu, ko so nenadoma vdrli v stanovanje Colotijevi tolovaji, ki so aretirali njega, očeta in mater in mlajšega brata

Na ruševinah doma v Borjani.

Vprašanje prehrane je v vasi Lokovec nad Cepovanom najtežje. Sneg je tako visok, da se s samimi lahko prepelje le do 100 kg hrane. Se več snega je v Lokvah, kjer je bil v času vojne štab IX. korpusa, ki je osvobodil Trst. Tu so plazovi nanosili do 10 m snega. Vreme je postalo južno, tako da so se plazovi zopet začeli trgati. Najbolj je ogroženo Vojško, kjer je pod plazovi našla smrt učiteljica, ki je spremljala staro ženo. Žena se je rešila, a nesrečno učiteljico je javina odnesla s seboj in jo pokopala.

V te kraje so z letali odvrli hrano. Pri hiši Antona Podgornika v Cepovanu so napravili velike grmade in jih začel dvigniti. Se je visok plamen, ki ga je bilo videti iz aviona. Ta je odvrnil dve padali, ki sta padli točno na cilj, drugost opa je le 8 metrov daleč. Izmed vseh padal se le eno ni odprlo in breme, težko okrog 120 kg, se je tako zarilo v sneg, da so ga kamaj izkopali. Vsa

bo zavzemalo v slovenski kulturi vedno častno mesto, je mojs besede preslišaj in nama samo zadovoljno omenil, da bo Morborjava to leto izdala peti zvezek njegove knjige »Mladim Slovencem z ilustracijami Rika Devojaka. Poldna je že bilo odzvonilo in Mešku se je mudilo med njegove hribovce; še enkrat se nama je opravičil zaradi najhine brezuspesne hoje na Sele in se poslovil.

Midva s prijateljem pa sva krenila v vzorno urejeni slovenjegraški hotel, kjer naju je okrepilo spodobno kosilo in pozivila žlahtna kaptolija. Popoldne pa sva se tudi midva na železniški postaji ločila z dovoljna, da sva v polni meri izvršila svoj izletni načrt in obogatila svoje znanje o slovenski kulturi, ljudstvu in kulturi. Kajti izobraženi človek ne prepradi zapiramo v pralne mestne zidove in če bolj prašne knjige, pravo življenje pa polje tako rado izven nas in glavno mimo nas. Naslednje glavne točnice pa siva bova z Ivom ogledala Slovenske gorice in Prekmurje, če bova seveda pri zdravju in - če bodo po vlakih in avtobusih imeli kaj več usmiljenja z našimi precej mršavinji listnicami, kakor pa ga imajo sedaj. KONEC

Mati padlih partizanov Antonija Kavčič.

Bruno Kavčič, ki je padel na openskem strelišču 28. IV. 1945.

LETALA nad zasneženimi vami

Čepovan, Lokve, Lokve, Tribuše dobile pošiljke hrane s padali. Na strminah se gredaji sneg - Nevornost novih plazov

Cepovan in vasi na tem ozemlju so odrezane od sveta. Sneg se visoko pokriva ceste, ki vodijo do njih. Prehod je mogoče le s samimi, pa se s tem ni mogoče od oddaljenega naselja, ker so poti natrpane z lavinami.

Ta predel je bil v času vojne eden izmed osvobodilnih delov slovenskega ozemlja, po katerem so se tedaj kretali partizanski kamioni in topovi. Danes pa je po teh cestah toľko snega, da ni videti niti sledi več.

Vprašanje prehrane je v vasi Lokovec nad Cepovanom najtežje. Sneg je tako visok, da se s samimi lahko prepelje le do 100 kg hrane. Se več snega je v Lokvah, kjer je bil v času vojne štab IX. korpusa, ki je osvobodil Trst. Tu so plazovi nanosili do 10 m snega. Vreme je postalo južno, tako da so se plazovi zopet začeli trgati. Najbolj je ogroženo Vojško, kjer je pod plazovi našla smrt učiteljica, ki je spremljala staro ženo. Žena se je rešila, a nesrečno učiteljico je javina odnesla s seboj in jo pokopala.

V te kraje so z letali odvrli hrano. Pri hiši Antona Podgornika v Cepovanu so napravili velike grmade in jih začel dvigniti. Se je visok plamen, ki ga je bilo videti iz aviona. Ta je odvrnil dve padali, ki sta padli točno na cilj, drugost opa je le 8 metrov daleč. Izmed vseh padal se le eno ni odprlo in breme, težko okrog 120 kg, se je tako zarilo v sneg, da so ga kamaj izkopali. Vsa

hrana je bila nepoškodovana. Eno padalo je padlo točno na vrh Koblice, kjer je bilo v času vojne znamenito partizansko strojniško gnezdo. Pobiranje odvrtnih hrane ni bilo lahko. Ljudje so se pogrezali globoko v sneg in le s težavo odveliki tovore v zadruho, kjer so hrano začeli tla deliti. Najprej pa so odpravili hrano za oddaljenega naselja, ki so najbolj v stiski. Radost prebivalstva je bila nepopisna, ko so prispeli v tisti prvi rezevalci in prav tako, ko so letala spustila nad Cepovanom hrano. Ko so zagledali avione, so jim mahali z lopatami in rutami. Strmeli so nad junastvom pilotov, ki so se ponekod spuščali do 10 metrov nad zemljo. Letala, ki so letala nad Koblico, so morala letati okrog 700 metrov visoko. Močan veter je brlj in rdeča padala so padla daleč proč od cilja. Samo v tem kraju so odvrli 6 vret mokke po 50 kg, dve vret soli, 106 vret mackov, cigarete, šibice, kvas. Približno take količine hrane so letala odvrila tudi nad Tribušo in Vojško.

Vsi električni vodi so porušeni in vasi prevže noči v temi. Nad cestami je videti, kako se na strminah zbira sneg, ki se bo kmalu zopet odtrgal od podlage in zgrmel v dolino. Za to so uvedli najstrožje varnostne ukrepe, da bi preprečili nove nesreče. Pošzne komisije so pregledale vse hiše in določile tiste, ki jih morajo prebivalci izprazniti.

Ne le vlada Slovenije ter vlade ostalih jugoslovanskih republik ter zveza, temveč tudi razne sindikalne organizacije, kolektivni tovari in podjetji, kulturne ustanove itd. zbirajo prispevke po vseh državah za odpravo nesrečnim krajem. Od vseh strani prihajajo tudi reševalne ekipe, da bodo pomagale pri čistjenju snega v posebno prizadetih krajih. Pred enim je pripeljal v Slovenijo cela skupina iz Niša. Včeraj pa je imelo Zdrženje novinarjev Srbije izredno številko svojega ustezna časopisa, pri kateri so sodelovali najpomembnejši srbski kulturni delavci. Dobicek prireditve so namenili prizadetim krajem v Sloveniji.

Ponesrečene vasi z veliko hvalnožnostjo sprejemajo pomoč, posebno pa izraze sočustvovanja ob nesreči, ki jih je zedela. Prav tako kot pozornost jugoslovanskih krajev, je pomnerečeno gnila pomoč, ki jim jo pripravljajo vasi in mesto Tržanskega ozemlja.

PO KOROSKIH GORAH IN DOLINAH

Zaradi zgodnje jutranje ure sva se precej boječe približala pragu hiše, toda pisateljeva vdova naju je sprejela zelo prijazno in naju povedla v spominsko sobo. Tam nama je s ponosom razkazala mozeve in močvirnih sorodnikov fotografije in podobe, med katerimi so najbolj odključje Slaternikov portret Vorančeve matere, njegova v samostojnih knjigah objavljena in prevedena dela kakor tudi rokopise, med njimi nekateri še neobjavljeni, ki jih hrani v posebni omarji. S posebno ljubeznijo je odtrla njegovo posrtno maslo in mavnini odliček njegove desnice, ki počivata na pisateljevih postelji, ter ju nato spej skrivno s tančico pokrila. O Vorancu pripoveduje preprosto in po domače kot zvesta življenjska družica, ki je z možem dolgo življala ne le srečo v ljubezni in družini, ampak tudi tveganja ilegalnega, trpljenje pregnancev ter vso divjo politično borbo novejšega časa in je z neomajno vero vaju spremljala tudi njegov presenetljivi umetniški vzpon, s katerim si je Voranc nevedno osvojil prvo mesto v

naši sodobni realistični literaturi. Zdar, ko imamo o pisatelju še tako bogate vire živega pričevanja, bi že pač kazalo napisati o njem iztržno monografijo, za katere se nam v kasnejših letih dokumenti tako radi porazgube in uničijo. Ko sva se poslovlila od Koroske Marije Kuharjeve sva se sklozi vzorno urejen sadovnjak in brezov gozdik spustila na cesto in se s Vorančevim manom poklonila še na kotjujskem pokopališču, kjer počiva skupaj s svojimi stariji in rojaki.

Najina namera je bila, priti v Slovenji Gradec, a spotoma obiskati na Selah drugega glasnika naše Koroske, pisatelja Ksaverja Meška. Zanimala me je usoda Rimskega vrelca, ki je bil pred vojnogo dobro okrbvano zdravilišče, a nista utegnila tja stopiti. Kraj je bil znan že Rimljanom, kajti tud je vodila njihova cesta iz Celja na Gosposvetno polje. Vreme sva imela ugodno in naglo sva korakovala po ravni beli estni mlini (travnjakov) gozdičev in samotnih domacij Nato sva se po stezah in kolovozih v opoldanski

koroski problem občutili predvsem čustveno, etično in nacionalno. Prežih kot proletarec in marksist pa tudi razumno kristično in gospodarsko družbeno. S prijateljem sva potrkala na vrata skromnega, prtiličnega župnišča, kjer pa so nama povedali, da Meška ni doma in da je že zarana jutraj odšel

Dr. Joža Mahnič

VREME

Vremenska napoved za danes: razjanih z lahkim oblačnim... Temperatura brez večjih sprememb... V večerji najvišja temperatura v Trstu je dosegla 7,4; najnižja 1,6 stopinje.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO
Opozarjamo vas na sledeče oddaje: Jus, cone Trsta; 17.45: Iz strani slov. književnosti...

KATEGORIČNE IZJAVE PRI POGAJANJH NA KOREJI

FORMALNA ODKLONITEV OZN vključitve SZ v nevtralno komisijo

Kitajci so se „odločili osvoboditi Formozo“

PAN MUN JOM, 29. — Glavni delegaciji za premirje na Koreji, ki sta se po 23 dneh nespešno sestali, sta dosegli nekaj uspehov... Vendar je Kitajci odločili osvoboditi Formozo, ki je bila do sedaj v rokah OZN... Uradna izjava...

Vietnamski uporniki so spreminili ceste v Tonkinu in Indokini v pravzaprav hudournike s tem otežili premikanje vozilom in tankom francoskih čet. Na sliki: cesta v pokrajini Hoabinh, prepričljiva z dočki Črne reke.

ŠEST MRTVIH V MILANU zaradi cestne nesreče

Tovornik zavozil v gručo ljudi na tramvajskem postajališču

MILANO, 29. — Huda nesreča se je pripetila danes zjutraj ob 6.45 na vogalu Ulice Certosa in Monteceneri. Tovorni avtomobil je namreč zavozil v skupino ljudi, ki je na tem mestu čakala tramvaj, pri čemer je bilo šest mrtvih in osem ranjenih...

KOPENHAGEN, 28. — Večera je bil v Kopenhagnu plenarni sestanek dansko-jugoslovskega društva, na katerem so bili poleg številnih danskih javnih delavcev navzoči tudi zastopniki jugoslovskega poslanstva v Kopenhagnu...

KINO

- Rossetti, 16.30: «Avanturist iz Mozila»
Eccelenti, 16.00: «AS v rokah»
Kirk Douglas, 16.00: «Simeh v raju»
A. S. Fay, 15.30: «Orel in sokob»
Payne, 16.00: «Pravljica o R. Vallone»
Ariston, 16.00: «V tem našem življenju»
Aurora, 15.00: «Guliverjeva pustovanja»
Giardner, 15.30: «Sreča brez strahu»
Bariballi, 16.00: «Bohin se ga»
Ideale, 15.00: «Zmagal sem v»
Impero, 16.00: «Zorrovo dvojno znamenje»
Italia, 16.00: «Stražniki in talci»
Kino ob mošti, 16.00: «Bela reka»
Moderno, 16.00: «Pravljica iz»
Savona, 15.00: «Divja ženina»
Viale, 14.00: «Sivor z onega sveta»
Azzurro, 16.00: «Zvončariček»
Belvedere, 16.00: «Dunajski dvorci»

ŠPORTNI DNEVNIK

PROKOČILO IZ FINSKE PRESTOLNICE PRAVI: Vsaj igrišča pripravljena

15.000 študentov bo taborilo pod šotari - Tujci po zasebnih stanovanjih

HELSINKI, 29. — Tiskovni urad finskega organizacijskega odbora je objavil pregled vseh priprav za igranje, v katerem je obsežno vse delo do 24. februarja.

Od 67 povabljenih držav je 60 se odposlalo svoje prijave, 5 ali 6 drugih pa še pričakujejo. Tekmovalcev bo 5.500 z 2.500 spremljevalci.

Clani mednarodnega olimpijskega odbora bodo stanovali v Palace hotelu, ki bo izpustiljen prvi dni julija. V istem poslopju je rezerviranih 500 sob za prirediteljni odbor.

MELBOURNE, 29. — Avstralski ministri predsednik je danes izjavil, da olimpijske igre leta 1960, ne bodo v Melbourne, kot je bilo prvotno predvideno.

1. julija bo odprtovala iz New Yorka posebna olimpijska ladja. Med trajanjem igr bo parkiranih 1.000 avtomobilov...

Tako mi mislimo:

- Bologna - Padova 1
Como - Spal 1 x
Inter - Lazio 1
Juventus - Fiorentina 1
Lucchese - Napoli 12 x
Novara - Torino 1 x
Palermo - Atalanta 1
Pro Patria - Milan 2
Sampdoria - Legnano 1
Udinese - Triestina 1 x
Livorno - Piombino 2 x
Roma - Messina 12 x
Verona - Genova 1 x
Venezia - Treviso 1
Reggiana - Pisa 1

NEDELJSKA TEKMA

Udinese - Triestina tradicionalni dvoboj na nož

Nedeljski dvoboj med Udinese in Triestina bo prav gotov vroč, kot so bile vse dosedanje tekme med obema večina nasprotnikoma. Na tem pokrajinskem derbiju imajo domačini nekaj več upanja na zmago...

Videnska nastojarka je na poti navzgor, o tem priča dovoli jasno uspeh v zadnji tekmi proti Milanu in se zdela...

MOSKVA, 29. — Sovjetski športni tisk nadaljuje pisanje pri hokejskem turnirju v Oslu. Revija «Sovjetski šport» pravi, da se v Češkoslovaški igralec...

FALLUN, 29. — Na švedskem smučarskem prvenstvu so Finci še enkrat dokazali svojo nadmoč in osvojili prvi dve mesti v teku na 8 kilometrov.

BOSTON, 29. — Svetovni boksarski prvak perse kategorije Kid Gavilan je danes z veliko težavo premagal na točke v desetih rundah Amerikanca Dona Williamsa.

BOG Triglav ZGODOVINSKA POVEST
Ilustrira JANEZ VIDIC
«Golobci moji, kaj bo z vama?» ju je vpraševal.
«Događarjali sta mu: »Omožiti se bova. Saj v robstvo naju ne boste dali.
«Ne, ker sta moji edinki. Če bi imeli še eno sestrico, bi ta morala iti.
Opazil je, da se Jožut in Mikus pogosto ozirata preko ptiča, čez klanc, iz njive v njivo, iz vrta v vrt. Pogledi so govorili več kot bi moglo povedati besede. Ni pozabili, da so si sovražni in da koprne pogleda vzbuja le mlada krab.

TRETJE POGAVLJE
I.
Na kresni večer se je bila novica o Jasni naglo razširila med ljudmi. Nekateri so Gorazda pomilovali; drugi, ki ga niso marali, so se mu posmihali.
Gorazd je polskal Jožuta. Srečal ga je; ko je hotel mimo njega, ga je poklical: »Jožut!«
Fant je dvignil glavo in se Gorazdu zabljal v obraz, ki mu je kot sveta skala sijal iz brade in lase. Koj mu je bilo jasno, da ga sterc klče na odgovor.
«Jožut, stopi z menoj v hišo!»
Gorazd je stal že ob hiši, ko se je ozrl in videl, da je Jožut obstal ob plotu; obšel ga je bil strah. Skoz okno Jakobčeve hiše ga je kilcala mati:
«Jožut, po delu!»
«Jožut, sem!» je Gorazd zvisal glas.
Od dveh strani je vplilo: »Jožut!« Ta pa je stal na mestu, ni vedel kaj naj stori. Najrajši bi se bil vdrl v tla in izgubil. Bal se je matere in Gorazda. Če stoji v hišo, se bosta s stercem gledala iz oči v oči. A sram ga je bilo, da bi ostal ob plotu ali žel svojo pot in bi se Gorazdovega zabljevanja ne bil več vreden.
«Jožuta, je zavpil Gorazd, če si imel toliko poguma, da si mi zapeljaj hčer, te ne sme biti stran govornit z menoj.»
Jožut je kijub materinim klicem izgubil na vrt, se upognil pod nizkimi vejami jablan in sledil Gorazdu, ki ga je vodil do lipe. V njenih vrhovih se je blestelo sonce, vonj se je širil, voda je pritrjavala pela.
Starec se je ustavljal. Fant ga je vprašujoče gledal, ni se mu upal približati.
«Jožut, je spregovoril Gorazd s spremenjenim, a trdim glasom, »ali je vaša hiša postena?»
«Mistim, da je doslej bila.»
«Dosej? Dosej o tem nisem dvomil. Danes visi nad njo nevarnost sramote. Ali boš pustil, da se to zgodi?»
Jožut je pričakoval trdih besedi. Ko je videl, da govori Gorazd mirno, se je opogumil, materina krdi se je prebudila v njem. Jasno je prejel ljubil; zdaj se je pod zavestjo krivde, pod vplivom matere in Mare ogibal se spomina nanjo. Je čisto v dnu duše mu je se nekaj tlelo in se prebujalo. Močjal je.
«Nekaj te bom vprašal, je rekel Gorazd. »Ali mi boš odgovoril po sruč?»
«Bom, je dejal Jožut in se ozrl.
Mati ga ni nehala klicati, skoz drevje je odmeval njen glas.
«Če je kdo zažgal sosedu hišo, cigava je sramota? Poj! galekva?»
«Požigaloveva, je pritrtil Jožut.
«Glej! Nad našo hišo visi nesreča, a nad vašo sramota. Ali jo boš izbrisal?»
«Ne morem, je odgovoril fant plasnó.
Zdaj, ko ga je starec ulovil z besedo, mu je padel presneti pogum.
«Ne moreš ali nočeš?»
«Ne morem, je rekel Jožut. In kakor da se opravičeval: »Mati noče.»
«Ali bo mar tvoja mati nosila vso težo prekletstva?» je vprašal Gorazd bridko. »Ti jo boš nosil!»
«Mati noče...» je ponovil Jožut. Najrajši bi bil pobegnil a se ni upal.
«Oba nočeta, je Gorazd upri oči v znamenje boga Triglava. »Bogovi so pravični, bogovi nikomur ne prizaneajo!«
Prekovanje kazni za greh je zmeraj grozno. Jožut se je stesnil. Sonce se sijalo na cvetlice in na travo, na listje drevja, se pretakalo po studenčnici in trepetalo v zraku.
Gorazd se je obrnil proti hiši in poklical: »Jasna!»
Na pragu se je prikazala Jasna, vsa lepa, a blede, ogrnjena v dolgo haljo, dve črti tibe žalosti, sta se ji vlekli ob oči in licu in ust. Počasi je prihajala pod vejami. Z velikimi očmi je zrla v očeta, Jožuta ni niti pogledala.
«Zelite?» je dahnila.
«Stopi k lipi!» ji je ukazal Gorazd.
«Položi roko na srce, dotakni se znamenja boga Triglav!»
(Nadaljevanje sledi)